

סדר לימוד שבועי

א	א' תמוז	רמ"ז א'
ב	ב' תמוז	רמ"ז ב' - ו'
ג	ג' תמוז	רמ"ח א'
ד	ד' תמוז	רמ"ח ב' - ג'
ה	ה' תמוז	רמ"ח ד'

העסקת גוי בשבת

אסור להעסיק מושק גוי, כל עוד יש חשש שיעבד בשבת. אם המושק מקבל אחוים מהמכירות, הדבר מתר, כיון שהוא עובד לטובת עצמו. אבל אם ברור שהוא יעבד בשבת - אסור בכל אופן. אסור ליהודי להפעיל חנות במקום מגורי גויים בשבת, אפילו אם הוא מעסיק עובד גוי. ההתיר היחיד הוא אם לא מפרסם שהחנות בבעלות יהודי, והעובד הגוי בא מעצמו לעבד, ומקבל את שכרו באחוזים מהמכירות. מתר לתקן רכב במוסקד של גוי בשבת, אם יש זמן לתקן אותו לפני כניסת השבת או לאחריה. אם אין זמן לתקן את הרכב לפני כניסת השבת או לאחריה, אסור לתקן אותו בשבת.

שכר שבת

אסור לגבות תשלום נפרד בעבור שמוש בשבת של כל חפץ, כולל דירה, מפני שאסור לקבל "שכר שבת", כלומר תשלום בעבור עבודה או שמוש שנעשים בשבת.

עם זאת, מתר לגבות תשלום שכירות הכולל את השבת, כאשר מדובר בהשכרה לתקופה ארוכה, כמו שבוע או חדיש. במקרה כזה התשלום נחשב "בהבלעה" עם שאר ימות השבוע, כלומר הוא משלם בעבור כל התקופה ולא באופן מיוחד בעבור השבת.

לדגמה: אסור לגבות תשלום נפרד בעבור שמוש בדירה בשבת, אך מתר לגבות תשלום שכירות חדשי בעבור דירה, הכולל גם את השבת.

שביתת כליו

אדם אינו מצוה על שביתת כליו בשבת, ולכן מתר להשאיל כלים לגוי, גם אם הוא יודע בנדאות שהגוי ישתמש בהם בשבת.

עם זאת, קימות שתי מגבלות על השפרת כלים לגוי:

אסור להשפיר לגוי כלים שעושים בהם מלאכה בערב שבת, מפני שגוראם כאלו היהודי שולח את הגוי לעבד בשבילו בשבת. לכן מתר להשפיר כלים אלו רק עד יום חמישי.

גם כאשר משכירים כלים אלו באמצע השבוע, יש להבליע את דמי השכירות של שבת בשאר ימות השבוע, כדי למנוע אסור של "שכר שבת", כלומר תשלום בעבור שמוש בכלים בשבת.

סביב לשולחן

תמצית הלכות לשינון עם בני המשפחה בסעודות שבת

מתר להשכיר לגוי כלים שלא עושים בהם מלאכה גם בערב שבת. במקרה זה, אין חשש להראות כאלו היהודי שולח את הגוי לעבד בשבילו בשבת. גם במקרה זה, צריך להבליע את דמי השכירות של שבת בשאר ימות השבוע.

הוצאה מרשות לרשות על ידי גוי

אסור להשאיל לגוי בשבת כלים שעושים בהם מלאכה, כיון שנראה כאלו היהודי שולח את הגוי לעבד בשבילו בשבת.

גם כלים שלא עושים בהם מלאכה אסור להשאיל לגוי בשבת, אם יש חשש שהגוי יוציא אותם לרשות הרבים. במקרה זה, נראה כאלו היהודי צוה את הגוי להוציא את הכלים לרשות הרבים. אסור זה תקף גם בערב שבת, סמוך לכניסת השבת.

במקומות שיש ערוב, נתן להקל במקום הצדק באסור השאלת כלים לגוי בשבת, בתנאי שהגוי אינו מוציא את הכלים מחוץ לתחומי הערוב.

אסור להשכיר או למכר לגוי בערב שבת, סמוך לכניסת השבת, אפלו במקום שיש ערוב. הסבה לכך היא שעלולה להוצר מראית עין כאלו היהודי בצע עסקה בשבת.

שביתת בהמה

מצות שביתת בהמה: כמו שאדם מצוה לנח בשבת, כך גם מצוה עליו להניח לבהמתו לנח בשבת. משמעות הדבר היא שאסור לאדם לגרום לבהמתו לבצע עבודות בשבת.

לכן, אסור להשאיל או להשכיר בהמה לגוי, אם יש חשש שהגוי יעבד אתה בשבת.

בעלי חיים מאלפים: אסור לרמוז לבעלי חיים מאלפים לבצע פעולות אסורות בשבת. לדגמה, אסור לרמוז לכלב להדליק את האור בשבת.

מלאכות המתירות לבהמה בשבת: כל מלאכה שאסורה על הבעלים מדאורייתא, אסורה גם על הבהמה. לדגמה, אסור לבהמה לתרש בשבת. עם זאת, מלאכה שאסורה מדרבנן בלבד מתרת לבהמה. לדגמה, מתר להבהמה לטלטל מקצה.

חריג אחד לכלל זה הוא הוצאת חפץ מרשות לרשות, שאסורה לבהמה גם מדרבנן. אסור זה תקף גם בכרמלית, מקום שבו האסור הוא רק מדרבנן.

רכישת בהמה בשתפות עם גוי: אסור לקנות בהמה בשתפות עם גוי, אלא אם כן הסכם מראש שהבהמה תהיה שיכת לגוי בלבד בשבת.

שביתת בהמה במקומות שונים: מי שגר במקום אחד ובהמותיו נמצאות במקום אחר, ואין שעות היום שם ושם זהות, מתעוררת שאלה: האם זמן שביתת הבהמה נקבע לפי מקום הבהמות, או לפי מקום הבעלים?

הפוסקים דנו בנושא זה, והמנהג המקובל הוא ללקת לפי מקום הבהמות, הן לקלא והן לחמרא. כלומר, זמן שביתת הבהמה נקבע לפי השקיעה במקום שבו נמצאות הבהמות, ולא לפי השקיעה במקום שבו נמצאים הבעלים.

סביב לשולחן

תמצית הלכות לשינון עם בני המשפחה בסעודות שבת